

organizator

niebanalnie
giełdzie

GPW w praktyce

Czas przeznaczony na realizację scenariusza:

45 minut

Grupa docelowa:

- ▷ uczniowie klasy IV -VI szkoły podstawowej

Przedmiot nauczania:

- ▷ Matematyka

Cel główny lekcji:

- ▷ uczeń wykorzystuje wiedzę matematyczną w operacjach finansowych na przykładzie giełdy,
- ▷ uczeń oblicza wzrost lub spadek danej wielkości,
- ▷ uczeń wykonuje obliczenia dotyczące pieniędzy,
- ▷ uczeń planuje inwestycje, oblicza ich nakłady i koszty,
- ▷ uczeń oblicza przewidywany zysk lub stratę,
- ▷ uczeń kalkuluje koszty zakupu lub sprzedaży,
- ▷ uczeń praktycznie wykorzystuje zarówno wiedzę matematyczną w zakresie poprawnych rachunków, jak sie-rotka wiedzę ekonomiczną w zakresie inwestowania,
- ▷ uczeń stosuje poprawnie metody/formułuje wnioski.

Metody pracy:

- ▷ praca w grupach, gra symulacyjna, odgrywanie przypisanych ról.

Pomoce dydaktyczne:

- ▷ instrukcja do gry „Giełda Papierów Wartościowych” dla zespołów domów maklerskich i KNF,
- ▷ karta notowań,
- ▷ karta pracy dla każdego ucznia (karta maklera),
- ▷ wzór koła fortuny „Wzrost/spadek akcji”;
- ▷ filmy edukacyjne z cyklu „Mam zielone pojęcie o giełdzie” - <https://wizytyszkolnegpw.pl/nog-materialy-online>,
- ▷ napisy z nazwami domów maklerskich i Komisji Papierów Wartościowych,
- ▷ tablica, kreda, flipchart, flamastry, dzwonek.

Bibliografia:

- ▷ Słownik terminów ekonomicznych
- ▷ <https://glowna.ceo.org.pl/>
- ▷ „Niebanalnie o giełdzie-podręcznik dla uczestników projektu” -Fundacja GPW
- ▷ <https://wizytyszkolnegpw.pl/nog-materialy-online>

Przed lekcją:

Uczniowie przed lekcją powinni zapoznać się z podstawowymi terminami ekonomicznymi dotyczącymi pieniądza i jego inwestowania.

Aby przeprowadzić symulację inwestowania na GPW, uczniowie - jako zadanie do przygotowania w domu powinni zapoznać się z nazwami spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Przebieg lekcji:

Wprowadzenie: 15 min

- ▶ Sprawy organizacyjne, podanie tematu lekcji, sprawdzenie obecności, podział na grupy.
- ▶ Przedstawienie celu lekcji. Poinformowanie uczniów, że dzisiejsza gra symulacyjna ma na celu zapoznanie ich z tym, jak funkcjonuje GPW oraz na czym polega praca maklera giełdowego.
- ▶ Przedstawienie uczniom ogólnych zasad funkcjonowania giełdy, domów maklerskich, zasad inwestowania. Należy posługiwać się terminami ekonomicznymi, jednocześnie je objaśniając. W tym celu można skorzystać z materiału pomocniczego nr 5 (słowniczek terminów ekonomicznych), pamiętając jednak, że definicje warto wytłumaczyć na konkretnych przykładach, odwołując się do wiedzy i doświadczeń uczniów. Warto także wyświetlić uczniom wybrane fragmenty filmów edukacyjnych z cyklu „Mam zielone pojęcie o giełdzie”.
- ▶ Przygotowanie na planszy, flipcharcie lub tablicy materiałów do pracy w czasie lekcji: tabeli do zapisywania notowań akcji poszczególnych spółek; omówienie materiałów pomocniczych.
- ▶ Podzielenie klasy na 6 zespołów. 5 z nich to Domy Maklerskie, szósty to Komisja Nadzoru Finansowego. W każdym zespole powinna znajdować się osoba dobrze radząca sobie z rachunkami, która będzie pełnić funkcję Rachmistrza. Funkcja Prezesa Giełdy przypada nauczycielowi.
- ▶ Poinformowanie uczniów o zasadach oceniania: za każde poprawne obliczenie spadku lub wzrostu ceny w czasie każdej sesji grupa otrzymuje 1 pkt. Można wprowadzić premię w postaci dodatkowego punktu za największe zyski.
- ▶ Uczniowie otrzymują materiały pomocnicze: 1-instrukcja gry, 2-karta notowań, 3-karta maklera. Każdej grupie nadajemy numer lub nazwę.
- ▶ W każdym zespole należy wyodrębnić odpowiednie funkcje, jakie będą pełnić poszczególni uczniowie, przypisując im odpowiednie zadania:
 - ▶ **Makler** będzie decydować, które akcje należy kupić;
 - ▶ **Doradca Maklera** będzie obserwować trendy na rynku i doradzać Maklerowi (w przypadku liczniejszej grupy może być dwóch Doradców Maklera);
 - ▶ **Rachmistrz** sprawdza i oblicza zysk lub stratę;
 - ▶ **Weryfikator** sprawdza Rachmistrza, a w razie wątpliwości konsultuje się z Prezesem Giełdy (nauczycielem).
- ▶ Każda grupa otrzymuje wirtualne 1000,00 PLN i ma za zadanie dokonywać inwestycji kapitałowych maksymalizując zysk. Realizacja tego zadania polegać będzie na zakupie lub zbywaniu akcji 5 spółek podczas trzech sesji, przy czym wartość akcji tych spółek będzie się zmieniać. Spadek lub wzrost cen akcji tych spółek będzie losowo wyznaczany przez tzw. „Koło fortuny”.

Należy jednak podkreślić, że w rzeczywistości wzrost lub spadek cen akcji nie jest losowy i podlega pewnym bardziej skomplikowanym regułom, zależy od złożonych czynników, których dokładne omówienie wykracza poza tematykę lekcji.
- ▶ Grupa będąca Komisją Nadzoru Finansowego odpowiada za poprawny zapis ceny nabycia akcji po każdej z przeprowadzonych sesji dla poszczególnych firm. Każdy członek Komisji jest odpowiedzialny za jedną spółkę. Po wszystkich sesjach ocenia trend przydzielonej mu spółki jako wzrostowy, spadkowy lub neutralny.
- ▶ Wspólny wybór pięciu spółek, które będą uwzględnione w grze – uczniowie w grupach ustalają swoją propozycję i komunikują ją pozostałym uczniom.
- ▶ Uczniowie przed każdą sesją muszą zakupić co najmniej jedną akcję jednej z pięciu firm, a po każdej sesji muszą te akcje sprzedać i obliczyć ewentualny zysk lub stratę.

Przebieg gry: 25 min

Jako Prezes Giełdy nauczyciel podaje i zapisuje nazwy wybranych spółek w karcie notowań w rubryce „nazwa spółki” (materiał pomocniczy nr 2). Podaje również ceny emisyjne poszczególnych spółek, ustalone na 10 zł, od których rozpoczną się notowania.

- ▶ Domy Maklerskie (zespoły) w ramach posiadanych środków finansowych zakupuują podczas jednej sesji akcje tylko jednej spółki (nie muszą inwestować wszystkich pieniędzy) i zapisują to w karcie maklera w pierwszej rubryce „kupno” (materiał pomocniczy nr 3). Po zakupieniu akcji, przez podniesienie ręki, Makler sygnalizuje zakończenie transakcji kupna.
- ▶ Prezes Giełdy (nauczyciel), używając sygnału dźwiękowego (np. dzwonek) sygnalizuje rozpoczęcie danej sesji. Przy pomocy „Koła fortuny” wyznacza aktualne kursy akcji. Robi to dla wszystkich 5 spółek.
- ▶ Wyznaczony członek Komisji w karcie notowań zapisuje aktualny kurs dla danej spółki. Po każdej sesji zespoły zapisują bieżącą cenę zakupionych przez siebie akcji. Odnotowują to jako ↓ - spadek lub ↑ - wzrost. Członkowie Komisji wyliczają nowe ceny akcji danej firmy i odnotowują to na tablicy, w celu zweryfikowania tej informacji przez wszystkie zespoły.
- ▶ Po zweryfikowaniu przez Komisję cen akcji w danej sesji Domy Maklerskie dokonują sprzedaży zakupionych akcji i odnotowują to w karcie maklera w pierwszej rubryce „sprzedaż”. W dalszej kolejności w ramach posiadanych środków finansowych, wynikających z zapisów w rubrykach: „wartość sprzedanych akcji + ile pieniędzy pozostało = ile mam pieniędzy”, zespoły wspólnie decydują i dokonują następnych zakupów. Scenariusz przewiduje 3 sesje w czasie trwania jednostki lekcyjnej.

Zakończenie gry: 5 min

Na koniec lekcji następuje podsumowanie gry - przeliczenie punktacji poszczególnych zespołów, omówienie wyników finansowych poszczególnych Domów Maklerskich. Jeżeli gra przedłuży się w czasie i nie wystarczy czasu na podsumowanie wyników, nauczyciel może sprawdzić wypełnione karty w domu i omówić je na następnej lekcji.

Materiał pomocniczy nr 1

Instrukcja do gry „Giełda Papierów Wartościowych w warunkach szkolnych” - dla zespołów Domów Maklerskich i KNF

Zadania członków Domu Maklerskiego:

Jesteście pracownikami domu maklerskiego. Waszym zadaniem jest zakup akcji danej spółki/prowadzenie inwestycji kapitałowych w celu osiągnięcia największego zysku. Do dyspozycji macie 1000 zł. Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez kupno i sprzedaż akcji pięciu wybranych przez Was firm; wartość akcji tych firm będzie zmieniała się podczas kolejnych trzech sesji. Spadek lub wzrost cen akcji będą wyznaczały w sposób losowy wartości na tzw. „kole fortuny”- wprowadzanym w ruch przez Prezesa Giełdy, którym jest nauczyciel.

Wyznaczenie i ustalenie między sobą następujące role:

- ▶ **Makler** – decyduje, które akcje należy kupić /wyznaczona osoba lubi podejmować decyzje.
- ▶ **Doradca Maklera** – obserwuje trendy na rynku i doradza Maklerowi.
- ▶ **Rachmistrz** – sprawnie oblicza zysk lub stratę przy zakupie akcji /wyznaczona osoba sprawnie radzi sobie z rachunkami.
- ▶ **Weryfikator** – sprawdza obliczenia rachmistrza i w razie wątpliwości konsultuje się z Prezesem Giełdy.

Zadania członków Komisji Nadzoru Finansowego (KNF):

Członkowie Komisji odpowiadają za właściwy zapis ceny nabycia akcji po każdej z przeprowadzonych sesji dla poszczególnych firm:

- ▶ Każdy członek KNF jest odpowiedzialny za jedną spółkę – oblicza bieżącą cenę akcji swojej firmy w kolejnych sesjach. Po zakończeniu gry ustala dla niej tendencję wzrostową lub spadkową.
- ▶ Jeden z członków KNF prowadzi na tablicy zapisy dotyczące sesji, tzn. wzrost lub spadek cen akcji poszczególnych spółek oraz ceny bieżące akcji poszczególnych firm w kolejnych sesjach (karta notowań).

Materiał pomocniczy nr 2
Karta notowań

Nazwa spółki	Cena jednej akcji spółki		
	Sesja 1	Sesja 2	Sesja 3

Materiał pomocniczy nr 4 Wzór „Koła Fortuny” - wzrost/spadek cen akcji

Propozycje zapisów na wycinkach:

Materiał pomocniczy nr 5

Słownik terminów ekonomicznych

- Akcja** Papier wartościowy stwierdzający udział jego właściciela w kapitale akcyjnym przedsiębiorstwa, które emituje akcje; może dawać dochód w postaci dywidendy, czyli udziału w zysku wypracowanym przez przedsiębiorstwo.
- Bessa** Spadek cen akcji na giełdzie.
- Cena** Ilość pieniędzy, za którą można nabyć jednostkę towaru lub usługi.
- Giełda** Rynek, na którym w oznaczonym miejscu i czasie transakcje kupna-sprzedaży dóbr dokonywane są za pośrednictwem maklera, z zachowaniem ściśle określonych procedur. Przedmiotem kupna-sprzedaży na giełdzie papierów wartościowych są przede wszystkim akcje i obligacje.
- Hossa** Wzrost cen akcji na giełdzie.
- Inwestycja** Nakłady ponoszone obecnie, w oczekiwaniu, że w przyszłości przyniosą korzyści. Jest to tzw. efekt korzyści odroczonej w czasie.
- Komisja Nadzoru Finansowego** Sprawuje nadzór nad polskim rynkiem papierów wartościowych. Jest organem administracji państwowej.
- Makler** Osoba pośrednicząca w wykonaniu transakcji kupna-sprzedaży, np. papierów wartościowych na giełdzie. W Polsce, aby zostać maklerem papierów wartościowych potrzebna jest licencja wydawana przez Komisję Nadzoru Finansowego. Zawód maklera nie jest związany wyłącznie z giełdą papierów wartościowych, pośredniczą również np. w transakcjach na giełdach towarowych czy w transakcjach dotyczących transportu morskiego (tzw. maklerzy morscy).
- Notowania giełdowe** Zestawienia cen towarów giełdowych, które są rejestrowane i publikowane przez komisję giełdową.
- Pieniądz** Towar uznany w wyniku ogólnej zgody jako środek wymiany gospodarczej, w którym są wyrażone ceny i wartości wszystkich innych towarów. Jako waluty, krąży anonimowo od osoby do osoby i pomiędzy krajami, ułatwiając wymianę handlową.
- Spółka akcyjna, przedsiębiorstwo, firma** Jest podmiotem gospodarczym, którego akcje notowane są na rynku GPW. Możemy je za odpowiednią cenę kupić, bądź sprzedać.
- Sprzedaż** Czynności organizacyjne, techniczne, prawne i finansowe związane z odpłatnym dostarczeniem dóbr lub usług.
- Zysk** To dodatni wynik finansowy przedsiębiorstwa, oznacza, że ma ono wyższe przychody niż koszty ich uzyskania. Jest jednym z najważniejszych wskaźników pozwalającym określić, czy działalność gospodarcza przedsiębiorstwa jest opłacalna, czy nie.
- Strata** Wynik ujemny przedsiębiorstwa lub działalności gospodarczej, który oznacza że poniesione koszty były wyższe niż osiągnięte przychody.